

RUIMTE & ERFGOED

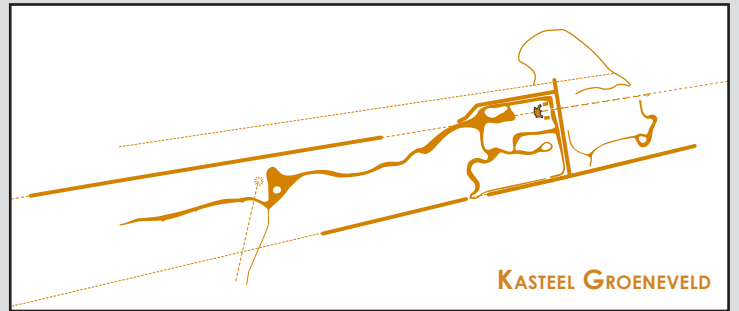
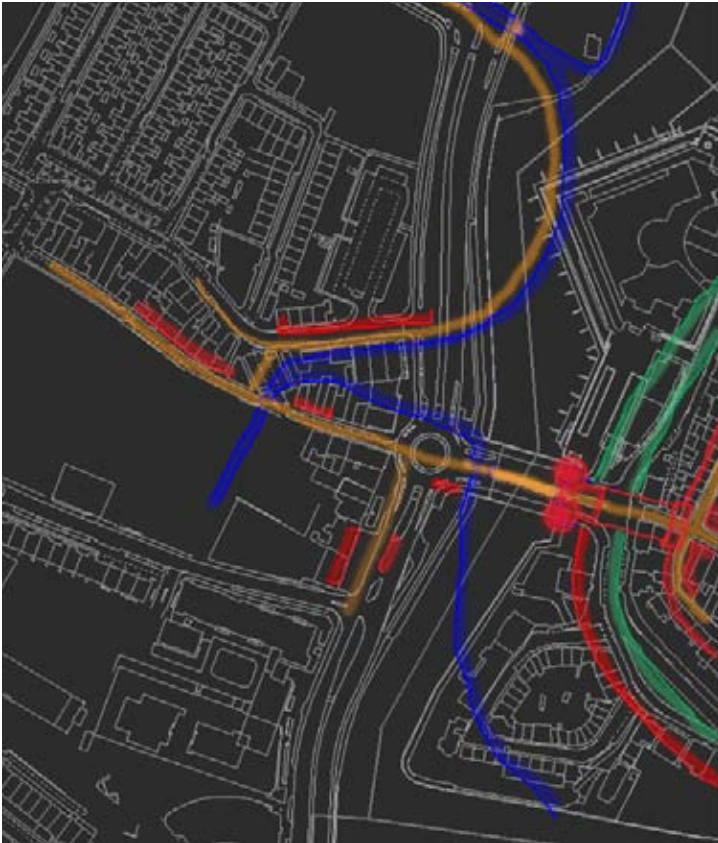

Erfgoed vormt een steeds belangrijker uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen en een essentiële factor voor ruimtelijke kwaliteit. Erfgoed is namelijk bepalend voor onze identiteit, versterkt ons welbevinden en is bovendien een economische factor. Investeren in erfgoed is investeren in de dagelijkse kwaliteit van onze leefomgeving!

Het huidige monumentenbeleid richt zich op borging via de ruimtelijke ordening, een gebiedsgerichte benadering en vroege inbedding in het planproces. Dat levert naast een tijds- en kostenbesparing ook een aanzienlijke kwaliteitsverbetering op bij het beheer, de conservering en ontwikkeling van ons erfgoed. RUIMTE & ERFGOED heeft een hierbij passende onderzoeksmethodiek ontwikkeld waarbij op integrale wijze het gehele cultuurhistorische belang van een plangebied op de te onderscheiden schaalniveaus in beeld gebracht wordt. Achtereenvolgens komen daarbij de ruimtelijke ontwikkelingsgeschiedenis (Wat was er?), de bestaande karakteristiek (Wat is er?) en de waardering (Wat kán er?) aan de orde. Deze methode is toepasbaar voor onderzoeken in zowel een stedelijke context als een meer landelijke omgeving.

www.ruimte-en-erfgoed.nl

RUIMTE & ERFGOED is een in de praktijk ontstaan samenwerkingsverband tussen arcx, bureau voor monumentenzorg en cultuurhistorie en SB4 Bureau voor Historische Tuinen, Parken en Landschappen. arcx voert bouwhistorisch onderzoek uit op verschillende schaalniveaus en adviseert op het terrein van monumentenzorg. SB4 is een ontwerp- en onderzoeksbureau specifiek gericht op landschapsarchitectuur en cultuurhistorie. Beide bureaus adviseren met betrekking tot monumentenzorg en waardestellingen zowel op objectniveau als voor grotere gebieden.

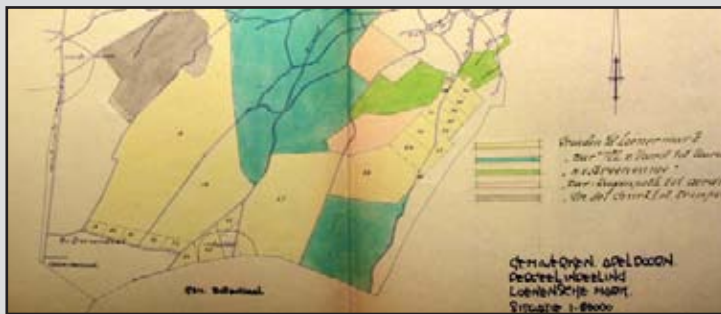
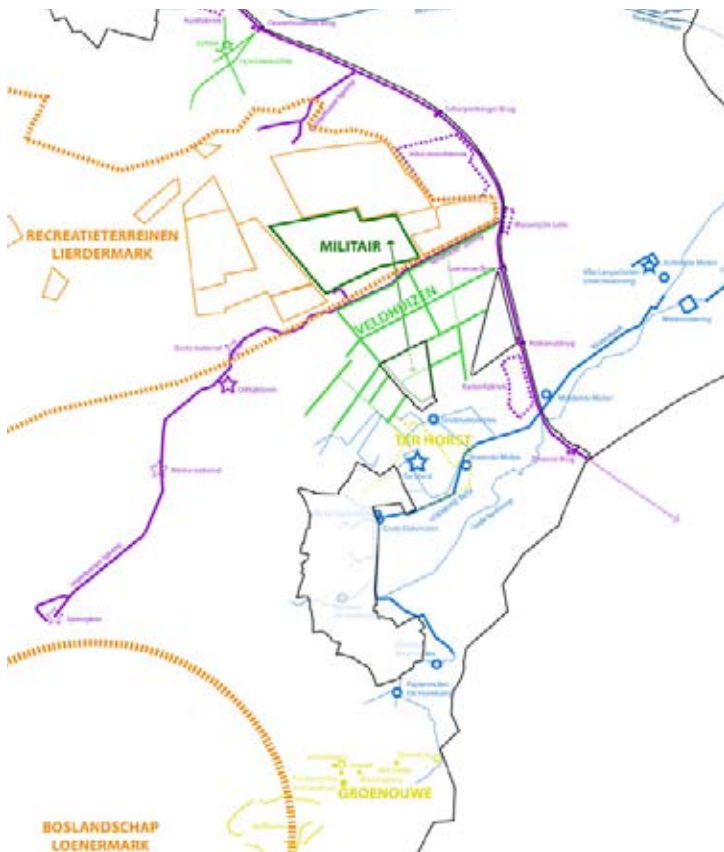
IDENTITEIT VOOR DE TOEKOMST

Voor de grootschalige ontwikkelingslocaties 'Kop Hoogstraat', 'Ziekenhuis de Weezenlanden' en 'Hofvliet' stelde arcx cultuurhistorische verkenningen op die concreet inzichtelijk maken op welke wijze de ruimtelijke structuur van deze gebieden tot stand gekomen zijn en welke kwaliteiten gewaarborgd moeten worden bij toekomstige transformaties. Vanwege de ligging van deze plangebieden dicht tegen de rand van het historische stadscentrum moet de historische identiteit een belangrijke inspiratiebron vormen voor de herontwikkeling. Het voortborduren op de ontwikkelingslijnen uit het verleden is daarbij echter geen doel op zich. Door nieuwe architectonische en stedenbouwkundige impulsen in verband te brengen met de karakteristiek en kwaliteit van bestaande structuren en objecten, kan op deze plekken een hedendaagse leefomgeving ontstaan die op betekenisvolle en zorgvuldige wijze rekening houdt met het verleden.

ICONEN VOOR BUITENPLAATSEN

Provincie Utrecht heeft de historische buitenplaatsen aangewezen als speerpunt in het provinciaal ruimtelijk erfgoedbeleid. Om de positie van de buitenplaatsen te behouden en te versterken worden de mogelijkheden onderzocht om het instrument 'buitenplaatsbiotoop' in dialoog met de provinciale en gemeentelijke vakspecialisten door te ontwikkelen, en af te stemmen op de Utrechtse situatie. Deze 'biotoop' dient zowel voor inspiratie en kennis als sturing.

De pilot-studie in de Laagte van Pijnenburg heeft zich ten doel gesteld niet alleen het 'grondvlak' van de buitenplaats aan te duiden, maar ook de onderdelen en structuren waarmee de buitenplaats op de plek en in het landschap is geworteld. Door de verschillende 'bouwstenen' van een buitenplaats op de kaart te zetten, ontstaat inzicht in de complex samenhangende basisstructuur van de buitenplaats. Vanuit deze benadering is voor elke buitenplaats een sterk beeldmerk getekend: het icoon.

SAMENHANGEND LANDSCHAP

Dienend als bouwsteen voor het nieuwe bestemmingsplan is voor dit zuidoostelijke deel van het Apeldoornse buitengebied een cultuurhistorische analyse vervaardigd. De uiteenlopende aspecten van het cultuurlandschap zijn onder de loep genomen, zoals het wegennetpatroon en het Apeldoorns Kanaal, de opdeling van markegronden en vroege ruilverkavelingen, de beken met hun watermolens, recreatieterreinen en jongere buitenplaatsen, en de samenhang met de dorpen. Al deze schijnbaar op zichzelf staande zaken zijn chronologisch en thematisch met elkaar in samenhang gebracht om het huidige landschap gestructureerd te doorgronden.

WEDEROPBOUW IN BEELD GEBRACHT

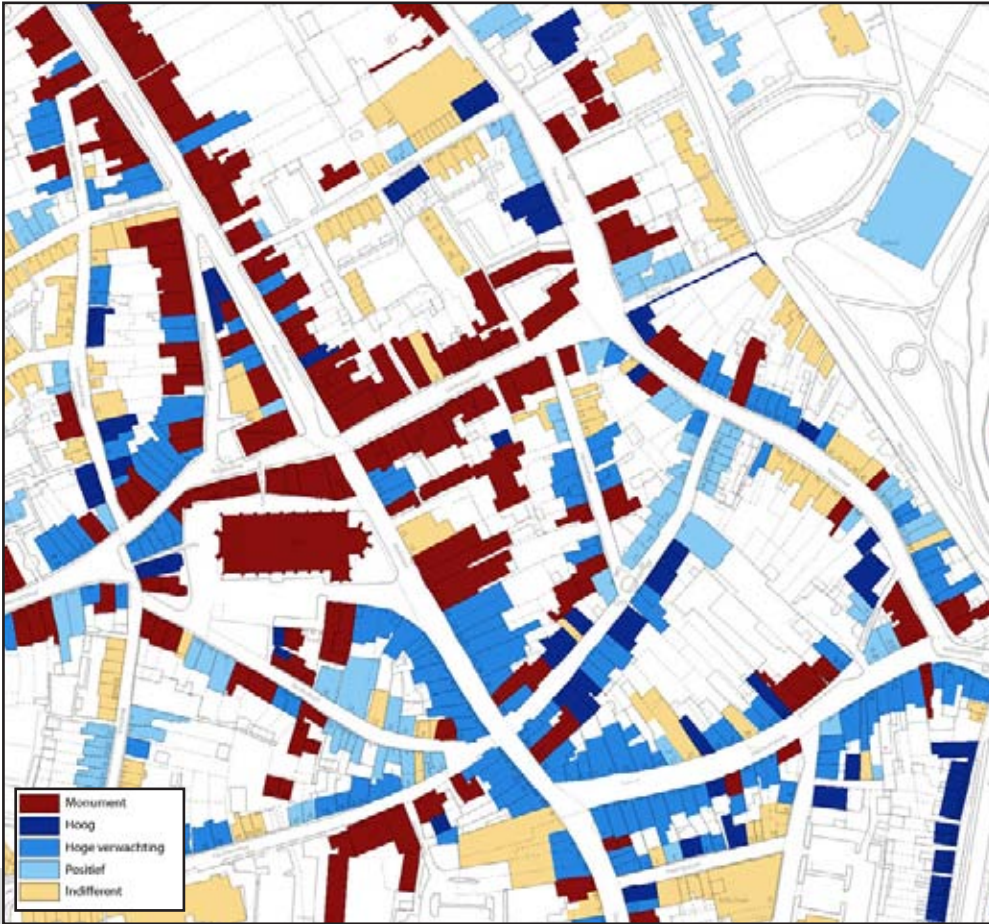
Arcx en SB4 hebben voor de gehele gemeente Zevenaar, inclusief de dorpen Babberich, Oud-Zevenaar, Lathum, Giesbeek en Angerlo, een inventarisatie uitgevoerd naar de ruimtelijke ontwikkeling en de nog bestaande architectuur en stedenbouwkundige structuren uit de periode 1940-1965. Het begrip 'Wederopbouw' is in deze ruimer genomen dan het herstel van de verwoestingen van de Tweede Wereldoorlog, en heeft ook betrekking op de expansie in de jaren 60. De inventarisatie is vervolgens gebruikt ter aanvulling van de monumentenlijst.

arcx, buro voor monumentenzorg en cultuurhistorie

Bergstraat 41
6981 DB Doesburg
0313 650190
www.arcx.nl
info@arcx.nl
contactpersoon: Peter Boer

SB4 Bureau voor Historische Tuinen, Parken en Landschappen

Costerweg 1-N
6702 AA Wageningen
0317 424167
www.sb4.nl
info@sb4.nl
contactpersoon: Kees van Dam

BINNENSTEDEN ONTRAFELD

Recent heeft RUIJTE & ERFGOED de cultuurhistorische karakteristieken van de binnensteden van Zwolle, Doesburg en Doetinchem in beeld gebracht. In Zwolle speelde de herziening van het bestemmingsplan voor het Beschermd Stadsgezicht van het stadscentrum, in Doesburg betrof het een bijdrage aan de structuurvisie en in Doetinchem diende het onderzoek voor ruimtelijke versterking van de rand van de binnenstad.

Op basis van een uitgebreide analyse van de ruimtelijke ontwikkeling van pre-stedelijke nederzetting tot de hedendaagse stedelijke agglomeratie zijn zowel structuren als (gebouwde) objecten in de middeleeuwse stadskernen bekeken. Ten einde vat te krijgen op de huidige ruimtelijke karakteristiek zijn aan de hand van uiteenlopende thema's de nog bestaande zaken beschreven en gelokaliseerd. Zo ontstaat een helder beeld over de oorsprong, diversiteit, samenhang en continuïteit van de bestaande karakteristieken. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in vlakdekkende cultuurhistorische waarderingskaarten.

